

TAPA VALLAVOLIKOGU OTSUS

EELNÕU

Tapa

... 2019 nr .....

Tapa valla kultuuriasutuste ümberkorraldamine

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustus 21. oktoobril 2017 Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemisel uus kohaliku omavalitsuse üksus Tapa vald. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (ETHS) § 9² lõike 2 alusel on uus omavalitsusüksus ühinenud omavalitsusüksuste üldõigusjärglane.

Tamsalu ja Tapa valla ühinemiseks 12. detsembril 2016 kinnitatud ühinemislepingu punkti 8.5 „Vaba aeg, kultuur, sport“ kohaselt on valla eesmärk tegusa kultuurielu toetamine ja tugeva kogukonnatunde loomine ning hoidmine, kultuuri- ja sporditegevuse korralduse sisu- ja tugifunktsioonide parem eesmärgistamine, et seeläbi kujundada kvaliteetne ja efektiivne kultuuri- ja sporditegevuse korraldamine. Kultuuri- ja sporditegevus jätkub valla praegustes asukohtades, seda süsteemselt ja terviklikult arendades. Jätkatakse traditsiooniliste kultuuri- ja spordisündmuste ning tegevuste läbiviimist ja toetamist. Ühinemislepingu punkt 8.5.4 näeb ette, et valla kultuuriasutuste haldamine ja juhtimine ühendatakse. Ühinemislepingu punkti 8.5.8 kohaselt ühendatakse valla munitsipaalmuuseumid üheks asutuseks.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 22 lõike 1 punkti 34 kohaselt on valla ametiasutuse hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine volikogu ainupädevuses.

KOKS § 35 lõike 2 kohaselt otsustab valla ametiasutuse hallatava asutuse asutamise ja selle tegevuse lõpetamise volikogu. Hallatava asutuse põhimääruse, struktuuri ja koosseisu kinnitamine ning muutmine toimub volikogu poolt kehtestatud korras.

Tapa Vallavolikogu 28.03.2018 määruse nr 12 „Tapa valla põhimäärus“ § 67 lõike 3 kohaselt otsustab volikogu hallatava asutuse asutamise, selle tegevuse lõpetamise, ümberkorraldamise või ümberkujundamise vallavalitsuse ettepanekul.

Lähtudes eeltoodust ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 34 alusel:

1. Korraldada Tapa valla kultuuriasutuste – Lehtse Kultuurimaja, Tamsalu Kultuurimaja, Tapa Kultuurikoja ning Porkuni Paemuuseumi ja Tapa Muuseumi tegevus 1. jaanuarist 2020 ümber eesmärgiga ühendada eelnimetatud asutused ning moodustada nende baasil uus asutus.
2. Asutuste tegevuse ümberkorraldamise ehk asutuste ühendamise tulemusena lõpetavad Lehtse Kultuurimaja (registrikood 75016311), Tamsalu Kultuurimaja (registrikood 75026977), Tapa Kultuurikoda (registrikood 75019543), Porkuni Paemuuseum (registrikood 75009763) ja Tapa Muuseum (registrikood 75019514) tegevuse ning alates 01.01.2020 alustab tegevust asutus nimetusega Tapa valla Rahvamaja.

3. Tapa valla Rahvamaja juriidiliseks aadressiks on Turu 8, Tapa linn, Tapa vald, Lääne-Viru maakond.
4. Tapa Vallavalitsusel korraldada Lehtse Kultuurimaja, Tamsalu Kultuurimaja, Tapa Kultuurikoja, Porkuni Paemuuseumi ja Tapa Muuseumi tegevuse ümberkorraldamine ning käesoleva otsuses sätestatu elluviimiseks vajalike toimingute teostamine.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
6. Otsuse peale võib esitada Tapa Vallavolikogule 30 päeva jooksul vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras, arvestades otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsuse teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse jõustumisest.

Maksim Butsenkov
Volikogu esimees

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

Seletuskiri
Tapa Vallavolikogu otsuse eelnõu
„Tapa valla kultuuriasutuste ümberkorraldamine“ juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 6 lõike 2 kohaselt on omavalitsusüksuse ülesanne korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Nimetatud asutuste osas võidakse seadusega ette näha teatud kulude katmist kas riigieelarvest või muudest allikatest.

KOKS § 22 lõike 1 punkti 34 kohaselt on valla ametiasutuse hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine ning ametiasutuse põhimääruse kinnitamine volikogu ainupädevuses.

KOKS § 35 lõike 2 kohaselt valla ametiasutuse hallatava asutuse asutamise ja selle tegevuse lõpetamise otsustab volikogu. Hallatava asutuse põhimääruse, struktuuri ja koosseisu kinnitamine ning muutmine toimub volikogu poolt kehtestatud korras. Valla ametiasutuse hallatav asutus registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris.

Tapa Vallavolikogu 28.03.2018 määruse nr 12 „Tapa valla põhimäärus“ § 67 lõike 3 kohaselt otsustab volikogu hallatava asutuse asutamise, selle tegevuse lõpetamise, ümberkorraldamise või ümberkujundamise vallavalitsuse ettepanekul. Ettepaneku tegemisel esitatakse volikogule seletuskiri, mis peab sisaldama hallatava asutuse loomise või lõpetamise vajalikkust.

Tamsalu Vallavolikogu ja Tapa Vallavolikogu kinnitasid 12.12.2016 ühinemislepingu ning võtsid vastu otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemiseks. Vabariigi Valitsuse 05.01.2017 määruse nr 13 "Tamsalu valla ja Tapa valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 "Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine" muutmine" alusel moodustus 21.10.2017 Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemise teel uus omavalitsusüksus – Tapa vald, mis on ühinenud omavalitsusüksuste üldõigusjärglane. Ühinemislepingu punkti 8.5 „Vaba aeg, kultuur, sport“ kohaselt on valla eesmärk tegusa kultuurielu toetamine ja tugeva kogukonnatunde loomine ning hoidmine, kultuuri- ja sporditegevuse korralduse sisu- ja tugifunktsioonide parem eesmärgistamine, et seeläbi kujundada kvaliteetne ja efektiivne kultuuri- ja sporditegevuse korraldamine. Kultuuri- ja sporditegevus jätkub valla praegustes asukohtades, seda süsteemselt ja terviklikult arendades. Jätkatakse traditsiooniliste kultuuri- ja spordisündmuste ning tegevuste läbiviimist ja toetamist. Ühinemislepingu punkt 8.5.4 näeb ette, et valla kultuuriasutuste haldamine ja juhtimine ühendatakse.

Tapa valla kultuuriasutused

Tapa vallas on kokku 5 kultuuriasutust kui vallavalitsuse hallatavat asutust, neist 3 kultuurimaja ja 2 muuseumi: Lehtse Kultuurimaja, Tamsalu Kultuurimaja ja Tapa Kultuurikoda ning Porkuni Paemuuseum ja Tapa Muuseum.

Kultuuriasutuste ümberkorraldamine seisneb nende ühinemises: asutus ühendatakse teiste sarnaste asutustega, kusjuures ühendatavad asutused lõpetavad tegevuse ja nende baasil moodustatakse uus asutus.

Ühendamise järgselt jäävad kõik asutused edasi oma asukohtadesse struktuuriüksustena:

- 1) Lehtse Kultuurimaja, asukoht Rägavere tee 19, Lehtse alevik, Tapa vald, 73601 Lääne-Viru maakond;
- 2) Tamsalu Kultuurimaja, asukoht Sõpruse 3, Tamsalu linn, Tapa vald, 46106 Lääne-Viru maakond;
- 3) Tapa Kultuurikoda, asukoht Turu tn 8, Tapa linn, Tapa vald, 45106 Lääne-Viru maakond;
- 4) Porkuni Paemuuseum, asukoht Lossi tn 1, Porkuni küla, Tapa vald, 46001 Lääne-Viru maakond;
- 5) Tapa Muuseum, asukoht 1.Mai pst 34, Tapa linn, Tapa vald, 45106 Lääne-Viru maakond.

Ümberkorraldatud asutus hõlmab kogu Tapa valda, mistõttu on mõistlik muuta asutuse nime. Uueks nimeks saab Tapa valla Rahvamaja.

Asutus kantakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse.

Uue hallatava asutuse loomise vajalikkus (olukorra kirjeldus ja võrdlev analüüs)

Uue hallatava asutuse loomise vajalikkuse on tinginud valdade ühendamine, mille tulemusena on vaja uuesti lahti mõtestada kultuurivaldkonna põhialused kultuuriasutuste toimimise osas (*käesolev kirjeldus ei puuduta raamatukogusid, kus harukogud on liidetud ja toimib kui üks terviklik asutus; spordivaldkonda samuti siinkohal ei käsitleta*).

Seoses ühinemisega on uuteks väljakutseteks teises olustikus väljakujunenud kultuuritraditsioonid valla eri kantides, mis vajavad üle vaatamist ja ka osaliselt ühtlustamist. Samuti on puudu valla kantides (*kus kultuurimaju ja muuseumi pole*) kas kultuuriüritusi või vajaks tuge ka kogukondade huvitegevuse arendustegevus, milles seni on osalenud peaaesjalikult Tapa vallavalitsus (kui ametiasutus), ettevõtted erasektorist ja ka mitmed aktiivsemad mittetulundusühingud. Need kandidid vajaksid teatud määral ka kultuuriasutuste suuremat tähelepanu selles, kellel on selleks kõik vahendid olemas (inimressurss, oskusteave, võimekus).

Samuti vajavad teatud valdkondlikud tegevused uuendamist (ühine infoväli, ühisürituste koordineerimine asutuste vahel, koostöö, omaalgatuse osas nn "uued brändiüritused" jne).

Kuna vastavalt liitumislepingule oli plaanis ühendada ka muuseumid, siis arvestades nende senitehtut, tuleks neid kaasata uue loodava asutuse töösse, et leida aktiivsem ühisosa ka korralduslikus plaanis. Muuseumid on seni toimetanud rohkem "omaette", koostööd teiste allasutustega (nii teised kultuuriasutused ja ka haridusasutused) tehakse, kuid selliselt uue asutuse sees, et koostöina võimalik leida uusi ja huvitavaid sünergilisi lahendusi aktiivsemaks valdkondlikuks arenguks tõenäolisemalt.

Arendustegevused, millele uus loodav asutus peab senisest rohkem tähelepanu pöörama ja lahendama, on järgmised:

1. Asutus peab igakülgselt soodustama huviringide teket oma toimepiirkonnas

Käesolev olukord: kultuurimajades leitakse huviringide tekkeks võimalusi mitmetele huviringidele, kuid huviringid väljaspool asutust valdavalt ei kuulu asutuse huviorbiiti, kuigi toimetavad tihtilugu samas külas, alevis, linnas, rääkimata ümberkaudsetest küladest.

Eesmärk: tuleb võimalusel pakkuda või leida ruume huviringitegevuse läbiviimiseks (*eelistatult kõik laulu- ja tantsupeoga seotud huviringid, teistele vastavalt vaba ruumi olemasolule*) ja pakkuda abi ka teistele kultuurihuviringidele, kes "katust" otsivad, kuid otseselt asutuse ruumidesse ei mahu. Samuti on vaja täpsustada, millistel alustel, peale eelpoolnimetatute, huviringe majja võetakse ja miks mõni huviring asutuse ruumidest välja jääb. Kuna selle kohta on tulnud mitmete huviringide poolt kriitikat, tuleb seda teemat käsitleda edaspidi läbipaistvamalt ja kõikide teiste huviringidega võrdväärsel alustel ehk ruumirendi poliitika tuleb välja töötada/selgitada koostöös Tapa vallavalitsusega ja seda uutel alustel.

2. *"Uued tegevus/toimepiirkonnad": Tapa kultuurikoda (lisaks ka Moe- ja Karkuse piirkond), Lehtse kultuurimaja (lisaks Jänedale) ja Tamsalu kultuurimaja (lisaks Porkuni, Vajangu, Assamalla), muuseumitest Tapa muuseum ja Porkuni paemuuseum – kogu vald (kuid eri teemade osas)*

Käesolev olukord: hetkel on vajaka tegevustest ja üritustest piirkondades kus ei ole kultuurimaju, millega kultuuriasutused tegelevad vähe ja kui tegeletakse, siis peamiselt vallavalitsuse poolsele initsiatiivil ja seda piirkondade aktiivsemate inimeste või organisatsioonide palvel. Vajadus selleks on olemas ja võiks ideaalis toimida süsteemsemalt.

Eesmärk: vajadus "laiendatud tegevus/toimepiirkonnas" ürituste korraldamiseks on olemas ja peaks toimima kultuuriasutuste poolt koostöös ja süsteemset. Muuseumite puhul on toimepiirkonna jagamine keerulisem, kuna Tapa muuseum tegeleb valdavalt kogukondliku ajalooajaloo parandamise ja korjamisega, siis edaspidi jätkaks ta seda terve valla ulatuses ja Porkuni paemuuseum tegeleks peale paetemaatika eksponeerimisega füüsiliselt ja läbi erinevate projektide ka muude analoogsete teemade arendamisega üle valla.

Eesmärk/väljakutse perspektiivis, mis nõuab täpsustamist: muuseumite rolli vallas ja uues asutuses on vaja täpsustada, kuna Tapa vallas on veel MTÜ Jänedale muuseum (asukohaga Jänedale mõis, hoone kuulub vallale) ja kunagine Tamsalu muuseum (hoone kuulub vallale, kuid on kasutusest väljas). Vallas muuseumid ühendati 2009. aastal, kuid vähem kui aasta hiljem, ühendmuuseum lõpetas tegevuse ja taastati ühendamiseelne olukord.

3. *Omaürituste ehk brändiürituste väljamõtlemine ja läbiviimine, kooskõlastatult üle vallaliste kontsertide, näituste, kino ja teatriprogrammide koostamise vajadus*

Käesolev olukord: käesoleval hetkel 5 asutust koostavad vastavalt oma asutuse spetsiifikale, tegevuskava ja kultuuriprogrammid iseseisvalt, mis tähendab tihtilugu (sh sarnaste) ürituste kokkulangemist. Tapa vallas on publik, kes sooviks enam üritustel käia ja kokkulangevused teatud määral takistavad seda. Enam võiks olla ka "omaüritusi ehk brändiüritusi", mis kõnetaks ja tooks publikut rohkem saali kui seni ja seda ka väljastpoolt Tapa valda. Samas tähtpäevalisi üritusi korraldatakse heal tasemel, on mitmeid häid pikaajalisi traditsioonilisi üritusi, mida tuleks kindlasti edasi korraldada. Kuigi Lehtse kultuurimaja korraldab ka sportlikke tegevusi, siis edaspidi saaks neid korraldada rohkem koostöös loodava uue spordikeskusega, seda vajadusel.

Eesmärk: on vajalik planeerida asutuste programmilisi kavasid koos (kõik kultuuriasutused), seda peale asutuste sisest esimesi algideede korjet (*uues asutuses oleks see mitmeid kordi lihtsam ja ka efektiivsem tegevus*), leida sünergiat sarnaste ürituste vahel, "miksida" neid ideid, ajastada nii, et publikul oleks võimalik nautida heal tasemel kultuurilist meelelahutust valla eri paigus nii, et millestki ei ilma jääks. Sarnaste ürituste puhul võib korraldada üritusi ka "külakorda" (suuremad jaanipäevad nt linnades, ühendada linnapäevade korraldamised ühes suureks vallapäevaks aga seda korraga valla eri paigus jne, enam tuleks mõelda "kastist välja" põhimõttel). Kui kultuurivaldkonnas struktuurimuudatused on tehtud, on "ülevallaline ürituste reform" järgmiseks suureks väljakutseks aastal 2020. See puudutab ka erinevaid vallaüleseid

suurüritusi, mida siiani on korraldanud suures osas vallavalitsus, mis teatud määral tähendab ka ürituste korraldamises ülesannete põhimõttelist ümberjagamist.

4. Kuluefektiivne toimetamine ja tulude kasvatamine

Käesolev olukord: kui tänasel päeval 5 asutust hangivad töövahendeid eraldi, on see vähem efektiivsem, kui teha seda koos, ühiselt. See vajadus on kultuurimajade puhul sisuliselt igas tööloigis olemas, olgu selleks heli- ja valgustehnika uuendamine, jooksvad remonttööde tegemine, filmide hankimine, esinejate hankimine (nt erinevate muusikasarjade või ka eriürituste osas). Muuseumite osas on tööspetsiifika erinev ja töövahendite kooshankimine siin väga lõpptulemust ei mõjuta. Tulude osas on seni kõige efektiivsemad vastavalt piirkonna suurusele, Lehtse Kultuurimaja ja Porkuni Paemuuseum. Valla linnades asuvad kultuurimajad, ka Tapa muuseum, on väiksema proportsionaalse tuluosaga, kuid eelarves vajalik/nõutud saadakse täis. Paraku on tulu osa asutustel langustrendis ja siin on tõsine küsimus, miks nii. Osalt on see seotud planeeritud remonttöödega (nt Tapa Kultuurikoja puhul), aga peamiselt ikkagi omaürituste vähesusega, ürituste korraldamisel saadud väheste tuluga (sh on vähenenud omaürituste osa, valikud erinevate ürituste sissetellimises pole vastanud publiku ootustele või on tehtud põhimõttelisi valearvestusi jne).

Eesmärk: kuluefektiivne mõtteviis eeldab teisalt ka aktiivset lisatulude hankimist, mõistlikku hinnapoliitikat teenuste osas, samuti aktiivsemat pileтите müüki, fondidelt lisarahade hankimist jne. Pearõhk asutuse tulu osas peale vallavalitsuse toetust, on "maja rent kultuuritegevuseks", sh piletitulu üritustel, toetused fondidest, sponsorite aktiivne otsimine ja leidmine. Ruume võib rentida ka muuks tegevuseks kui kultuur, kuid eeldusel, et kõik olulisemad kultuurialased eesmärgid on täidetud, huviringidele ruumilahendus tagatud jne. Selleks puhuks on ka uues struktuuris inimene, kes sellega tegelema hakkab (arendusjuht).

5. Ühtse kommunikatsiooni- ja turundusstrateegia väljatöötamine ning rakendamine

Käesolev olukord: praeguses seisus on kommunikatsiooni- ja turundusstrateegia kõikide kultuuriasutuste puhul puudulik (seda on kinnitanud ka turunduse osas abivallavanem Dmitri Okatov ja kommunikatsiooni osas PR- spetsialist Alina Leopard).

Eesmärk: selle teema lahendamine ei eelda eraldi inimese palkamist ei vanas struktuuris ega ka uues asutuses, kuid koostöös vallavalitsusega tuleb need alused siiski välja töötada ja ka rakendada. Hetkel kultuuriasutustes ühistel alustel põhinevat kommunikatsiooni- ja turundusstrateegiat ei ole, kuigi selles osas on vallavalitsus asutustele eraldi, aastaid tähelepanu pööranud. Selle valdkonna alla käib samuti täiel määral ürituste ja muude tegevuste reklaam kui selline, mis vajaks samuti kaasajastamist.

6. Tapa valla Rahvamaja sisulise korraldustegevuse prioriteetide täpsustamine/kinnitamine, ruumipuuduse lahendamine

Käesolev olukord: kultuurimajade juhid on korduvalt väitnud, et ürituste korraldamist ja huviringide arendamist segab ruumipuudus ja rahapuudus (*seda käsitlesime punktis 4*). Mis aga ruumipuuduse tingib? Ühelt poolt, halb majade planeering, mida võib pidada paratamatuseks (arhitektuurne pärand, füüsiline *path dependency*), samas analüüsides tehtud üritusi, on võimalik prioriteete ümber hinnates, leida vaba pinda olemasolevates ruumides nii ürituste korraldamiseks kui ka vaba aega, uutele huviringidele.

Eesmärk: ruumilahenduste parendamisega Tapa Vallavalitsus ka aktiivselt tegeleb nii 2019 kui ka 2020, seega on võimalik sisulist tööd ümber hinnates, leida maksimaalne ruumide kasutuspotentsiaal, et ruumipuudus ei oleks ürituste korraldamisel, uute huviringide loomisel, vähemalt ruumilises mõttes, takistuseks. Kuna Lehtse Kultuurimajas on ruumid renoveeritud,

käimas on tööd Tapa Kultuurikojas ja planeerimisjärgus on Tamsalu Kultuurimaja renoveerimine, on mõistlik üle vaadata valdkondlikult, mida sisulist asutustes tehakse ja kas on võimalik ruumipuudusele lahendust leida muudmoodi. Samuti, ressursside piiratuses (sh asutuse töötajaid silmas pidades), tuleks määratleda vaid hädavajalik, mis kultuurivaldkonda peamiselt puudutab. Seda tehes ja võrreldes Tapa valla kultuurimaju teiste, maakohas toimetavate kultuurimajadega, selgub, et Tapa valla Rahvamaja põhiliseks ülesandeks on kontserdid, näitused, kino, teater, kultuurilised omaüritused jne. Muud üritused, nt kirbuturg, riietemüük, laatade korraldamine jms tegevus on pigem kõrvaline tegevus, mida võib teha, aga ilmtingimata ei pea tegema (*erandiks on Lehtse kultuurimaja, mis on alevi ainuke koht, kus selliseid üritusi korraldada saab*). Selle arvelt vabaneb mingi osa aega (sh asutuse töötajate tööaeg) ja ka ruumi, mida saab kasutada ruumipuuduse lahendamiseks huviringide osas, ürituste korraldamisel jne.

Samuti, ürituste sisu analüüsid ja kaasaja trende jälgides, peab olema eesmärgiks, et asutused või uus asutus ei tegele mitte ühelgi viisil alkoholi müügiga/jagamisega ega toitlustamisteenuse osutamisega (*sellega tegeleb erasektor*). Lisaks tuleb üle vaadata piirkonniti õhtuste pidude korraldamise vajadus (*v.a Lehtse piirkonnas, kus seda jääb tegema Lehtse Kultuurimaja*), siia on mõistlik kaasata samuti erasektori kaasabi, sh ka jaanipidude ja muude analoogsete pidude korraldamisel (*sh ka mittetulundusühingud jne*). Tapa ja Tamsalu linnades on nende teenuste pakkumiseks litsentseeritud ettevõtjad olemas, kellele tuleb anda võimalus arenguks, mis teisalt säästab ka kultuuriasutuse ressursse (inimesed, eelarve jne). Teatud määral on seda ka tehtud, seega tuleb selles suunas edasi minna.

7. Tapa valla Rahvamaja töötajate palgatase:

Käesolev olukord: asutuste palgatase on püsinud aastaid muutumatuna ja konkurentsitingimustes, et tagada kultuurialane kvaliteet jätkuvalt ka edaspidi, on mõistlik teha korrekture ka siin. Osaliselt, mõnes asutuses neist, on seda ka hiljuti tehtud (*nt Tapa Kultuurikoda*).

Eesmärk: võimalusel tuleks tõsta Tapa vallavalitsusel uues loodavas asutuses (praeguse seisuga kõik 5 ühendatavat asutust) teatud ametikohtade osas töötasusid. See on täpsustatult välja toodud vajaduspõhise eelkalkulatsioonina seletuskirja eelarve osas, täpsemalt personali töötasu eelarvestusena (*exceli tabelis*). Lisaks tuleb üle vaadata ringijuhendajate töötasud, mille osas peab toimuma analüüs, ülevallaline ühtlustamine, palgatasemed kehtestatakse vallavalitsuse korraldusega, nagu seda on teinud mitmed omavalitsused (*andes korraga kogu süsteemile õiglasema lähtealuse*), esialgne kategoriseerimine on tehtud (*asub samas exceli tabelis*).

8. Rahalised toetussüsteemid huviringidele (vallas, Tapa valla Rahvamajas)

Käesolev olukord:

1. käesoleval hetkel on olemas huviringidele tasuta ruumide kasutus (ruumi rent, elekter, vesi, küte – tasub vallavalitsus läbi kultuuriasutuste eelarvestatud kommunaaltegevuse);
2. kultuuriasutustes teatud huviringijuhtidele töötasu maksmine;
3. lisaks vallavalitsuse poolne tegevustoetus, mis on ja ei ole ka seotud kultuuriasutustes toimetavate huviringidega (*osaliselt nad toimetavad kultuuriasutustes, aga mitte kõik, seega tuleks seda käsitleda mitte kultuuriasutustega seotud toetusliigiks*).

Eesmärk: neid eelpool nimetatuid toetusmeetmeid tuleb vaadata tervikuna, samas poliitilise valdkondliku suunaja roll jääks ka edaspidi Tapa vallavalitsusele (*sh huviringijuhtide tasu määramine vallavalitsuse korraldamise alusel ja tegevustoetuste määramise osas*), siis oleks paremini tagatud vallavalitsuse poolne kontroll, liiatigi mitmed huviringid ei ole seotud kultuuriasutustega (eri ruumide kasutuse ega ka huviringijuhi tasu) nüüd ega ka hiljem. Praegune huviringijuhtide toetuse määrab asutuse juht, mida asetades asutuste osas omavahelisse võrdlusesse, tekitab hulgaliselt küsimusi, kes ja mille alusel toetust saab, seepärast teeb

vallavalitsus eelnõu osas selle muudatuse ettepaneku lahendada kategooriatena ja konkreetsete kuupõhiste summadena, nagu on sarnaselt teinud mitmed omavalitsused, sh hiljuti Viru-Nigula vald (*seda teemat sai ka mainitud punktis 1 ja 7*).

Uue asutuse vara on tema viis peamist hoonet, uue vara soetamine

Viis peamist tegevushoonet:

- 1) Lehtse Kultuurimaja, asukoht Rägavere tee 19, Lehtse alevik, Tapa vald, 73601 Lääne-Viru maakond;
- 2) Tamsalu Kultuurimaja, asukoht Sõpruse 3, Tamsalu linn, Tapa vald, 46106 Lääne-Viru maakond;
- 3) Tapa Kultuurikoda, asukoht Turu tn 8, Tapa linn, Tapa vald, 45106 Lääne-Viru maakond;
- 4) Porkuni Paemuuseum, asukoht Lossi tn 1, Porkuni küla, Tapa vald, 46001 Lääne-Viru maakond;
- 5) Tapa Muuseum, asukoht 1. Mai pst 34, Tapa linn, Tapa vald, 45106 Lääne-Viru maakond.

Lisaks kuulub Tapa Kultuurikoja haldusalasse ka Valve 30 asuv hoone, mida sisuliselt uue asutuse põhitegevuse tagamiseks otseselt vaja ei ole ja läheb tõenäoliselt selle koosseisust ka lähikuudel välja. Tinglikult, kui tegevuspiirkond uuel asutusel laieneb, tuleb teha koostööd teiste hoonete haldajatega: Moe (vana Saksi vallavalitsuse kontor, kuulub vallale), Jäneda mõis ja suur saal maja teises osas, kas ka lisaks Porkuni rahvamaja (ei kuulu vallale) ja Vajangu rahvamaja (hetkel toimetab seal kohalik vabatahtlik päästekomando), tuleb koostöös nende asutuste omanikega välja selgitada. Jäneda mõis kuulub vallale, seal on küsimus sisulise tegevuse arendamises, suure saali osas maja teises osas, mis vallale ei kuulu, saab samuti teha kontserte jms, ruumi selleks omanikelt rentides. Samuti on ideelises arendustegevuses Tapa vaksal, mis kuulub riigile (Eesti Raudtee), kas see peaks kuuluma varaliselt kasvõi kauaaegse rendilepingu alusel, on seni jäänud vaid idee tasandile, kuid kultuuritegevus on seal valla egiidi all toimunud vahemikus 2011- kuni tänaseni. Muuseum vajaks kindlasti ruume juurde ja Tapa Vaksalit on vaadeldud siin kui ühte selleks võimalikku kohta, samuti oleks see hea eksklusiivse kontsertsaalina ja muude ürituste korraldamiskohana.

Hallatava uue asutuse eelarve ja selle kujunemine ehk finantseerimisallikad

Uue loodava kultuuriasutuse peamine eelarve toetusbaas moodustatakse Tapa valla eelarvest, kuid asutusel on kohustus teenida lisatulu ürituste piletite müügist, kirjutada rahataotlusi ja saada tuge fondidelt ja sponsoritelt, ruumide rendist (eeskätt prioriteetselt kultuuritegevuse või sellega sarnase tegevuse arendamiseks). Senine praktika on andnud piirmäärad, mis aasta lõikes eelarvesse tulubaasi kohustusena sisse kirjutatakse, kuid seda alati ei täideta ja kui täidetakse, ei saa seda alati kasutada täiel määral asutuse eelarve täitmiseks (sh lisategevuste rahastamiseks). Uue asutuse eelarve eskiis on välja toodud senise 5 kultuuriasutuste baasil eraldi üldtegevuskulude lõikes seletuskirja osana, kus on ka praegune seis (2019) personalistruktuurist koos palgafondiga ja ka eelarvestusena koos ühe asutusena aastaks 2020. Eelarve osa on välja toodud seletuskirjaga kaasas käivas exceli tabelis.

Tapa valla Rahvamaja struktuur töökohtade jaotusena, alluvussuhted ja struktuurjoonisena

Töötajate arv uues asutuses on 14,00 ametikohta, hetkel on 16,00 ametikohta. Võrreldes 5 hetkel toimiva kultuuriasutuse ja uue loodava asutuse osas, siis töökohti mõnevõrra jääb vähemaks, kuid teatud 0,25 ja 0,5 arvestusega töökohad ühinevad, samuti teatud huviringitegevus, mis on mõne asutuse puhul peastruktuuris, läheb nõ huviringitegevuse arvestusse (käsunduslepingu vms lepingu alusel tehtav teenus).

1. Direktor allub otse vallavanemale. Tema tööülesannete hulka kuulub Tapa valla Rahvamaja strateegiline ja eelarveline juhtimine, majade (senised asutused) haldusjuhtimine, personalijuhtimine ja koos arendusjuhiga asutuse kultuuriprogrammi koostamine, osalemine ülevallaliste ürituste korraldamises. Samuti juhivad asutuse igapäevast jooksvat tööd, koordineerivad asutusele määratud piirkondade kultuurivaldkonna tegevust koostöös vastavate piirkondades teistes valdkondades toimetavate valla allasutustega, kultuuriorganisatsioonidega jne. Teda asendab tema äraolekul määratud asutuse arendusjuht või keegi teine määratud isik.

Kuna tegemist on uue loodava kohaga, toome ära mõningad olulisemad kriteeriumid, mida eeldame kandideerijalt (analoogseid kriteeriume eeldame ka arendusjuhi kohale kandideerijalt): *kandideerijalt eeldatakse valdkondlikku kõrghariduse olemasolu ja asutuse või mõne arvestatava suurusega organisatsiooni 3 aastast juhtimiskogemust soovitatavalt kultuurivaldkonnas, suurprojektide (üritused jms) loomise oskust, rahataotluste kirjutamisoskust ja ürituste korraldamise juhtimiskogemust (publik 500 ja enam), head läbirääkimisoskust ja pingetalvust, head eesti keele oskust kõrghariduse ja inglise ning vene keele oskust kesktasemel.*

2. arendusjuht (allub otse Tapa valla Rahvamaja direktorile), 1,0 ametikohta - kirjutab ja koordineerib asutuse kõige suuremaid projekte ja taotleb neile fondidelt ja sponsoritelt lisatoetust. Asendab direktorit tema eemalolekul, asendab vajadusel eemal olevate Tapa valla Rahvamaja harude juhte, tehes nendega igakülgset planeerimist, aga ka reaalselt rakenduslikku koostööd asutuse siseste ja väliste ürituste korraldamisel. Arendusjuht koostab kõik vajalikud suuprojektid ja aitab lisarahasid hankida asutusele fondidest ja sponsoritelt. Igapäevaselt aitab lisaks muule, ka muuseumi ideede genereerimisel ja planeerimisel ning ürituste läbiviimisel.

3. kultuurimaja (Tapa kultuurikoda, Lehtse kultuurimaja ja Tamsalu kultuurimaja) **tegevusjuht või kunstiline juht** (nimi vajab täpsustamist), 3,0 ametikohta – alluvad otse Tapa valla Rahvamaja direktorile. Juhivad oma asutussuhtes igapäevast tööd, mõtlevad välja ja koordineerivad oma igapäevases toimevaldkonnas kultuurimajade ja laiendatud piirkonna sisulist koostööd, korraldab ja viib läbi asutussuhtes sees toimuvaid üritusi. Samuti korraldab piletimüüki asutussuhtes üritustele, igaõhtuse valve huviringitegevuste osas.

4. muuseumi (Tapa muuseum ja Porkuni Paemuuseum) **eestvedaja või tegevusjuht või giid-varahoidja** (nimetus on vaja täpsustada), 2,0 ametikohta – alluvad otse Tapa valla Rahvamaja direktorile. Nende tegevuste hulka kuulub muuseumihoonete igapäevane korrashoid, sisulised temaatilised arendustegevused ja väljapanekute korraldamine (püsinäitus ehk ekspositsioon museaalidest ja ajutised temaatilised ekspositsioonid), kunstinäituse ja koolituse jms tegevust tehakse koostöös direktori ja kultuurimaja vastava piirkonna tegevusjuhtidega, lisaks korraldatakse giidituure muuseumis ja piirkonnas väljaspool muuseumihooneid vastavalt väljatöötatud programmidele.

5. tehnika- ja majandusjuht, 1,5-2,0 ametikohta (*Tapale on mõeldud 1,0 ja Tamsalu osas on kindel vajadus 0,5 järele, kuid vajadus on ka Lehtse osas hinnanguliselt 0,25-0,5, seepärast hetkeseisuga vajaduspõhiselt kokku 2,0*) – alluvad otsesemalt vastavalt igapäevaselt toimetatavas asutussuhtes, kas Tapa või Tamsalu kultuurimajade juhtidele, kus lisaks teatud ülesandeid jagab Tapa valla Rahvamaja direktor otse, kes teatud ülesanded koordineerib ka Lehte kultuurimajas tegemiseks. Igapäevaselt heli ja valgustöö korraldamine üritustel, kino näitamine – (DCP ja bluray'ga töötamise oskus) ja kultuurimajade üldhaldusteemadest tulenevate probleemide igapäevane lahendamine koostöös Tapa Vallahooldusega.

6. majahoidja või majaperenaine (nimi vajab täpsustamist), 5,0 ametikohta – alluvad Tapa kultuurikoja (2), Lehtse (1) ja Tamsalu kultuurimaja (2) juhtidele. Vajadusel abi osutamine kultuurimajade iganädalaste ürituste läbiviimisel, huviringide valve Tapa valla Rahvamaja allüksustes, igapäevane/nädalane koristus.

